

LAŽI O BOGU U KOJE VERUJEMO

VILIJEM POL JANG

Preveo
Nenad Dropulić

Laguna

Naslov originala

William Paul Young
LIES WE BELIEVE ABOUT GOD

Copyright © 2017 by William Paul Young
First published by ATRIA BOOKS, 2017.

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje,
LAGUNA

*Skotu Klosneru, mom najboljem prijatelju.
Ti si mi prvi rekao da, koliko god da zabrljam,
nikad nećeš otići.
Hvala ti!*

*Timu, mom bratu.
Tvoj život je pun pitanja, uglavnom neizgovorenih,
ali važnih. Ti si važan!
Volim te!*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Predgovor	13
Uvod	25
1. „Bog nas voli, ali mu se ne dopadamo.“	31
2. „Bog je dobar. Ja nisam.“	37
3. „Bog drži uzde u rukama.“	45
4. „Bog se ne potčinjava.“	51
5. „Bog je hrišćanin.“	57
6. „Bog želi da me upotrebi.“	65
7. „Bog je više on nego ona.“	71
8. „Bog želi da bude na prvom mestu.“	81

8	LAŽI O BOGU U KOJE VERUJEMO	
	9. „Bog je čarobnjak.“	89
	10. „Bog je čistunac.“	99
	11. „Bog blagosilja moju politiku.“	105
	12. „Bog je stvorio (moju) religiju.“	113
	13. „Neophodno ti je spasenje.“	121
	14. „Bog ne mari za ono do čega mi je stalo.“	127
	15. „Pakao je odvojenost od Boga.“	133
	16. „Bog nije dobar.“	139
	17. „Krst je bio Božja zamisao.“	147
	18. „To je bila samo slučajnost.“	153
	19. „Bog zahteva žrtvovanje dece.“	161
	20. „Bog je nebeski Deda Mraz.“	169
	21. „Smrt je moćnija od Boga.“	175
	22. „Bog nema veze s mojom patnjom.“	181
	23. „Nećeš naći Boga u kutijama.“	187
	24. „Nisu svi Božja deca.“	193

	Sadržaj	9
	25. „Bog je razočaran u mene.“	199
	26. „Bog me voli zbog onoga što mogu da ostvarim.“	207
	27. „Greh nas odvaja od Boga.“	211
	28. „Bog je jedan i sam.“	219
	<i>A catena: Božja drama iskupljenja</i>	225
	Pogovor Ditriha Bonhofera	233
	Izjave zahvalnosti	235
	O autoru	235

LAŽI O BOGU
U KOJE VERUJEMO

Uvod

Ova knjiga nastala je iz niza mojih tvitova pod naslovom: „Reči koje *nikada* nećete čuti od Boga.“ Imam spisak od oko sto dvadeset pet malih izjava kao što su:

Beležim sve greške.

Ti si dete koje nikad nisam želeo.

Dozvoliću ti da zadržiš svoje najdragocenije
laži.

Precenjuješ Isusa.

Potreban si mi.

Nadam se da ste shvatili zamisao. Kada slušamo ono negativno (ono što Bog *ne bi* rekao) čujemo i ono pozitivno iz drugog ugla. Ovaj postupak

je grub – može uzdrmati naše paradigme i pretpostavke – ali upravo to može i te kako da se isplati. S druge strane, postupak može doneti prosvetljenje i biti od pomoći. Slušajući nešto što Bog *ne bi* rekao, lakše ćemo razmotriti ideje za koje pretpostavljamo da su tačne i često tako razgoliti laži o Bogu koje izgovaramo sami sebi.

Jedan junak mog romana *Eva* u prvom poglavlju kaže nešto što postaje sve značajnije čitaocima: *Mudro odaberi pitanje. Jedno dobro pitanje vredno je hiljadu odgovora.*

Svet u kom sam ja stasavao nije naročito cenio pitanja. U najboljem slučaju bila su znak neznanja, a u najgorem smatrana su dokazom bunta. Svako ko se nije slagao s našom teologijom, naukom, čak i mišljenjem, bio je ili neprijatelj ili meta. Najvažnije je bilo – biti u pravu.

Kako su godine prolazile – a ja sticao mudrost, nadam se – u mom životu postajalo je važnije biti otvoren prema „hiljadama odgovora“ nego biti u pravu. Trebalo mi je dosta vremena da postanem dobar slušalac, onaj koji ne sluša samo da bi branio ili tvrdio, nego onaj koji u razgovoru dopušta da ga ospore, čak onaj koji menja svoje usvojene načine posmatranja.

U mlađim danima predstavljao sam se kao inteligentan i razuman čovek. To mi je omogućavalo

da se krijem unutar svojih ideja izbegavajući nered stvarnog života i iskrenih odnosa. Tu predstavu o sebi koristio sam kao odbrambeni mehanizam i bezbednosni zid kojima sam držao ljude na odstojanju. Mislio sam da sam ih obmanuo. No, ispostavilo se da sam pametan i kreativan, što mi je omogućilo da ostanem uzvišen i izolovan i da svojim rečima nanosim bol drugima. Možda biste me poštovali zbog ubedljivosti mojih argumenata, ali ne bih vam bio simpatičan.

Srećom, znatno sam se promenio. Unutrašnje zdanje moje duše bilo je potpuno i bolno uništeno, a moje slomljeno srce pretrpelo je temeljnu obnovu. No, kao i svakome od nas, ostalo mi je dosta „završnih radova“ na srcu i umu, a nove potrebe za tim neprestano se pojavljuju.

Odgajan sam u zapadnoj evangelističkoj protestantskoj tradiciji. Ne postoji čista baština; sve što je lepo i korisno upetljano je s ružnim i štetnim. Poluistine, čak i laži, kradomice se uvlače u naša srca. Kao plesan koja napadne umetničko delo, ovu nasrtljivu tamu treba pažljivo ukloniti kako ne bi oštetila ono izvorno i stvaralačko.

Ova knjiga ne predočava neoborive istine. Preispitivanja „laži“ ne završavaju se konačnim ili nepobitnim stavovima o određenim temama,

nego su uvod u šire razgovore. Svako poglavlje bavi se tvrdnjom u koju sam nekada verovao i od koje sam se odmakao. S nekima ćete se možda poistovetiti, s nekima pak ne. Možda ćete se saglasiti s mojim zaključcima, možda nećete. Neke ideje možda će izgledati kao veoma smele, a druge kao naivne i nepromišljene. U tome i jeste čudo našeg putovanja i lepota dijaloga i odnosa.

Ako u Jevanđelju postoji jedna ličnost s kojom se poistovećujem, onda je to čovek slep od rođenja. Na svom putovanju učio sam da vidim. Ponešto sam video prvi put, ponešto pak daleko jasnije nego pre. Iako sam mnogo učio, ne raspoložem dubinom znanja mnogih teologa koji su se posvetili određenim tekstovima i idejama. Zahvalan sam im na radu, njihova dela i reči su pravi dar.

Ono što ćete ovde pročitati govori mnogo toga o meni lično. Ovaj preobražaj moje teologije nije bio lak, ali je na mene povoljno uticao. Zahvaljujući tom unutrašnjem kretanju ja sam bolji muž, otac, sin, prijatelj i ljudsko stvorenje. Ako moje reči ne donose razjašnjenje, nadam se da moj život to postiže. Ponekad mogu samo da se izrazim rečima mog omiljenog junaka: „Bio sam slep, ali sada vidim.“

Zamoliću vas da dozvolite rečima ove knjige da vam istovremeno budu i prijatelji i protivnici. Prijatelji – zato što ne želim da vam išta što vam je sada dragoceno bude manje dragoceno kada pročitate knjigu. Protivnici zato što su nam svima neophodna pitanja o nama, o našim pretpostavkama i paradigmama. Mora se utvrditi imamo li oči da vidimo i uši da čujemo. U delima teologa, filozofa, psihologa i naučnika nalazio sam i prijatelje i neprijatelje, a bolji sam čovek jer sam dozvolio njihovim doprinosima da preoru tlo mog srca i uma, da opleve korov, da zasade biljke i da ih zalivaju – a neke čak i da odgaje do žetve. To nije uvek „zabavno“, ali je vredno truda.

Na kraju krajeva, u ovome smo zajedno. Vaše zdravlje je moje zdravlje. Vaš gubitak je moj gubitak. Češće odlučujemo da verujemo u laži nego da dozvolimo istini da napadne bezbednost naših predrasuda i zaštitnih bedema. Dijalog ne treba da bude borba za prevlast i međusobno ubeđivanje, nego odnos pun poštovanja. Svima su nam potrebni novi načini posmatranja. Meni svakako jesu.

Ponavljam, ova knjiga je niz ogleda koji istražuju međusobno isprepletene ideje za koje tvrdim da su laži – laži u koje sam nekada verovao,

laži koje i dalje utiču na mnoge od nas. Moj prijatelj dr K. Bakster Kruger, teolog i pisac knjiga *Povratak u kolibu*, *Patmos*, *Širom sveta*, *Isus i Adamova propast*, *Veliki ples* i mnogih drugih, napisao je predgovor u kom sažeto iznosi temelje onoga što smatram istinom. Time je divno ukra- sio čitavu knjigu.

Nekima će ideje iz ove knjige biti nove i pre- obražujuće, ponekad i neprijatno takve. Opusti- te se. Sveti duh je vaš istinski učitelj. Bog kome možete verovati i koji vas u potpunosti poznaje, pouzdan je i dovešće vas istini koja je Isus.

Još jednom, ova knjiga ne nudi ni potpune ni konačne odgovore. Što sam stariji, to sam svesniji onoga što ne razumem. Ove eseje iznosim kao zamisli i pitanja za razmišljanje u nadi da će uti- cati na naše unutrašnje oči i da ćemo jasnije videti Božju dobrotu i neumornu naklonost i sebe same u njegovom sveobuhvatnom zagrljaju.

1

„Bog nas voli,
ali mu se ne dopadamo.“

Sredina je zime u severnoj Alberti u Kanadi. Temperatura je dosta ispod nule, toliko je hladno da su vam dlačice u nosu igle koje vam se zabadaju u nozdrve, a svaki izdisaj stvara sop- stveni oblak magle. Rođen sam nedaleko od ovog grada, u severnim prerijama.

„Makar je suva hladnoća“, kaže neko, što je tačno, ali nije utešno.

Ulazimo u zgradu pa skidam sa sebe slojeve odeće zarad tamničke toplote. U poseti smo žen- skom zatvoru. Žene koje su me pozvale da dođem i govorim kazale su da desetine primeraka *Koli- be* kruže zatvorom i vrše uticaj. Kazna je ovim zatvorenicama omogućila „predah“ da razmisle o svojim životima i odlukama, a takvu priliku ljudi

izvan ovih zidova retko kada dobijaju. Ove žene danas će provesti jedan sat sa mnom, po sopstvenoj odluci. Njihovo prisustvo je dar.

One koje imaju oči da vide naći će mnogo čude-
sa ispod tvrde spoljašnjosti i okorelih srca. Većina
žena našla se u zatvoru zato što su odnosi krenuli
naopako, a patnje zbog izdaje i gubitaka vide se u
njihovom razmetljivom prkosu ili jedva prikrive-
nom stidu. Osećam se kao kod kuće ovde među izu-
daranima i ranjenima. To su moji ljudi, naši ljudi.

Ne sećam se o čemu sam govorio. Verovat-
no je imalo veze sa zatvorima u mom životu, s
mestima koja su mi postala dragocena jer sam
samo njih poznavao. Verovatno sam govorio o
tome kako se radije grčevito držimo izvesnosti
svog bola nego što rizikujemo da ponovo nekome
verujemo. Duboko izranjavljene duše u prostoriji

„*Da li zaista misliš*“, zaplakale su. Brus Kokbern,
šapuće isprekidano, kanadski pesnik i muzičar,
„*da me Tata voli?*“ nazvao bi to „glasinama o
slavi“. Izgubljeni novčići,
izgubljene ovce, izgubljeni

sinovi, ali ne bilo koji i bilo koje. To su *moji* sino-
vi, *moje* ovce i *moji* novčići.

Završavam, a retko ko odlazi. Zatvorenice
čekaju da im potpišem knjigu. Grlim ih sve, sva-
kako kršeći sva moguća pravila. No, takva pravila

kršim već izvesno vreme i niko se nikad ne meša u
te svete susrete. Jedna žena stoji i čeka, tela nape-
tog od osećanja koja su je obuzela. Grlim je i kao
da sam aktivirao eksploziv i razneo branu. Ona
nekoliko minuta neobuzdano jeca. Šapućem joj
da je sve u redu, da imam drugu košulju, da sam
tu i da je bezbedna. Ne mogu da pojmem sav jad
i ljudskost koji struje kroz ovaj sitni dodir, ali
stvarni su, „utrobni“ i bolni.

Najzad se smiruje dovoljno da izgovori neko-
liko reči.

„Da li zaista misliš“, šapuće isprekidano, „da
me Tata voli?“

Evo velikog pitanja. Ovo krhko ljudsko stvore-
nje poverava mi ovo ogromno pitanje. Čak i oni
koji ne veruju da Bog postoji očajnički žele da
utvrde da postoji ljubav i da ta ljubav zna ko smo
mi. Štaviše, nešto u nama samima primorava nas
da rizikujemo i pitamo nekoga ili Nekoga: *Da li u
meni vidiš bilo šta što se može voleti, što je dovoljno,
što je vredno ljubavi?*

U *Kolibi* ima scena u kojoj glavni junak,
Mekenzi, nailazi na izazov svojim pretpostavka-
ma. Mek razgovara sa Sofijom, Mudročću Bož-
jom, i ona ga pita za njegovu ljubav prema nje-
govoj deci. Tačnije, pita ga koje od svoje petoro dece
najviše voli.

Čak i nesavršeni roditelji reći će da se na to pitanje ne može odgovoriti. Moja žena Kim i ja imamo šestoro dece. Kad nam se rodilo prvo dete nismo mogli ni da zamislimo da ćemo moći da volimo i drugu decu. Naše prvenče trošilo je svu našu ljubav. Onda smo dobili drugo dete i otkrili smo novu dubinu ljubavi koja ili nije postojala ili je do njegovog rođenja bila uspavana. Čini se da svako dete donosi sa sobom dar ljubavi pohranjene u srcima roditelja.

U religijskoj potkulturi u kojoj sam rastao svi smo znali da je Bog ljubav. Stalno smo to govorili i o tome pevali, pa je izgubilo značenje. To je naprosto bilo ono što Bog jeste. Bili smo kao deca kad kažu: „Pa vi morate da me volite. Vi ste mi deda i baba.“

Ali izjava „Bog je ljubav“ ne obuhvata naše pitanje, zar ne? Zato se ja trudim da govorim: „Bog te voli“, pa naglasak nije na Bogu, nego na predmetu Božje neumorne naklonosti – na nama. Tako u *Kolibi* Tata često govori da mu je neko posebno drag. Ogromna je razlika između izjave „ja te volim“, u kojoj je naglasak na meni, i izjave „posebno si mi drag“, u kojoj je naglasak na vama. Obe su tačne, ali ova druga nekako ublažava nemir naše duše i kaže: „Da, znam da me voliš, ali

poznaješ li me, da li ti se dopadam? Voliš me jer si takav, ali ima li u meni nečeg vrednog ljubavi? Da li me 'vidiš' i da li ti se dopada to što 'vidiš'?”

„Da li zaista misliš“, šapuće ona isprekidano, „da me Tata voli?“

Čvrsto je stežem. „Da“, odgovaram joj šapatom dok se oboje rastapamo u bujici suza. „Tati si ti *posebno* draga.“

Nekoliko minuta kasnije ona naoko obuzdava svoja osećanja i podiže glavu da me prvi put pogleda u lice.

„To je sve što sam želela da saznam. To je sve što treba da znam.“

Grlimo se još jednom, ona odlazi, a ja mislim: „Mila moja, to je sve što svi mi treba da znamo!“